

ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління
Класичного приватного університету»

ЮРИДИЧНА ПСИХОЛОГІЯ

ПРОГРАМА
нормативної навчальної дисципліни
підготовки бакалавра
напряму підготовки 6.030401 «Правознавство»

(Шифр за ОПІ ОПІ 18)

Кіровоград - 2016

РОЗРОБЛЕНО ТА ВНЕСЕНО: _ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

РОЗРОБНИКИ ПРОГРАМИ: доцент кафедри соціальної роботи Н. В. Акімова, к.філол.н., старший викладач кафедри соціальної роботи Шадрін В.І.

Обговорено та рекомендовано до видання Науково-методичною комісією ПВНЗ «Кіровоградський інститут державного та муніципального управління Класичного приватного університету»

Протокол від «__» вересня 2016 року № __

«__» _____ 20__ року Голова _____ Г. Ю. Шаркова

ВСТУП

Програма вивчення нормативної навчальної дисципліни “ Юридична психологія” складена відповідно до освітньо-професійної програми підготовки бакалавра напряму напрям підготовки 6.030401 «Правознавство».

Предметом вивчення навчальної дисципліни є основні поняття юридичної психології, її принципи та закони, механізми роботи психіки в межах системи "людина - суспільство - право".

Міждисциплінарні зв'язки: соціологія, філософія, соціальна психологія, вікова психологія

Програма навчальної дисципліни складається з таких змістових модулів:

Змістовий модуль 1. Загальна частина юридичної психології

Змістовий модуль 2. Особлива частина юридичної психології

Мета та завдання навчальної дисципліни

Мета вивчення курсу «Юридична психологія» полягає в тому, щоб студенти засвоїли основні поняття юридичної психології, її принципи та закони, механізми роботи психіки в межах системи "людина - суспільство - право".

Загальноосвітня (навчальна) – сприяти становленню сучасного висококваліфікованого фахівця на підставі вивчення та розуміння механізмів та принципів психічного буття людини в системі "людина - суспільство - право".

Розвиваюча - формувати й розвивати психологічні знання студентів, навчити їх аналізувати психічні явища та поведінкові акти в юридичній практиці, виробити навички самостійного аналізу психічних явищ, уміння застосовувати отримані знання при оцінюванні конкретної ситуації, сприяти оволодінню уміннями та навичками, які потрібні у професійній діяльності.

Виховна - формувати переконання та ціннісні орієнтації студентів відповідно до ідеалів гуманізму, демократії, соціальної справедливості, поваги до особистості, виховувати правову поведінку та правосвідомість, активну громадську позицію.

Завдання вивчення курсу «Юридична психологія»:

- ознайомлення студентів з основами майбутньої професії, історією виникнення, становлення та розвитком юридичної психології в цілому, та в межах юридичної діяльності зокрема;
- оволодіння основними категоріями юридичної психології;
- дослідження сучасних теоретико-методологічних засад вивчення психічної діяльності в системі "людина - суспільство - право";
- оволодіння системою знань про психіку та її особливості;
- оволодіння глибоким знанням про особистість та групи, соціально-психологічні детермінанти їх становлення та розвитку в сучасній соціокультурній, їх впливом на правову діяльність;
- засвоєння психологічних знань про важливі аспекти юридичної діяльності у зв'язку з соціальним середовищем;
- оволодіння навичками проведення психологічних досліджень у юридичній практиці;
- формування професійного світогляду та наукового мислення;
- сприяння підвищенню рівня професійної культури студентів.

У результаті вивчення даної навчальної дисципліни студент повинен

ЗНАТИ:

- предмет і структуру юридичної психології, її основні дефініції, завдання, етапи становлення та розвитку;
- поняття та зміст психічного аспекту юридичної діяльності, її специфіку та принципи;
- механізми реалізації основних когнітивних процесів в межах системи "людина - суспільство - право".

ВМІТИ:

- виявляти, аналізувати та розв'язувати конкретні життєві ситуації, оперуючи психологічними поняттями, законами, механізмами;
- спостерігати, помічати, аналізувати та враховувати психічні стани;
- своєчасно виявляти та усувати деформації в психологічній сфері;
- проводити психологічні дослідження різного рівня;
- робити позитивні висновки з негативного досвіду, постійно вдаватися до самоаналізу і об'єктивної оцінки як своїх дій, так і дій інших;
- реалізувати психологічний підхід до особистості.

На вивчення навчальної дисципліни відводиться 54 годин/ 1,5 кредити ECTS.

2. Інформаційний обсяг навчальної дисципліни

Змістовий модуль 1. Загальна частина юридичної психології

Тема 1. Теоретичні засади юридичної психології

Місце юридичної психології в системі наук. Її об'єкт і предмет. Завдання юридичної психології. Принципи юридичної психології. Закономірності юридичної психології. Категорії юридичної психології: свідомість, особистість, діяльність. Структура юридичної психології: загальна і спеціальна частини. Методика і методи юридичної психології. Методологія юридичної психології та її рівні. Методологічні засадами юридичної психології. Принципи юридичної психології. Методи наукового дослідження у юридичній психології (Спостереження. Експеримент. Опитування. Аналіз продуктів діяльності. Вивчення документації. Тестування.). Методи психологічного впливу: переконання, передача інформації, рефлексія, навіювання, прикладу.

Тема 2. Загальнопсихологічні засади юридичної психології

Поняття про психіку і свідомість особистості. Психічні процеси: сприйняття, увага, мислення, пам'ять, мовлення. Психічні властивості та психічні стани особистості: емоції, характер, темперамент. Соціально-психологічні аспекти юридичної діяльності: група, згуртованість, лідерство.

Змістовий модуль 2. Особлива частина юридичної психології

Тема 3. Правова психологія

Нормативна регуляція поведінки та її вплив на поведінку особистості. Психологічні аспекти правової поведінки. Психологічна характеристика девіантної поведінки

Тема 4. Кримінальна психологія

Поняття особистості злочинця і типологія злочинців. Соціально-демографічна характеристика особистості злочинця. Психологія неповнолітніх злочинців. Психологія організованої злочинності. Психологія злочинного діяння.

Тема 5. Психологія судочинства

Психологія слідчих дій. Психологія огляду місця події. Психологія обшуку і вилучення. Психологія впізнання. Відтворення обстановки і обставин події. Психологія перевірки свідчень на місці. Судово-психологічна експертиза. Психологія потерпілого. Психологія підозрюваного і обвинуваченого. Психологія свідків. Особливості допиту різних учасників слідчого процесу. Психологічні особливості допиту неповнолітніх. Психологія очної ставки. Психологічна характеристика судової діяльності. Психологія судді. Психологічні особливості судового допиту. Психологія судових суперечок і винесення вироку. Психологія прокурорської діяльності. Психологічні особливості діяльності адвоката. Психологія підсудного. Психологія судової промови. Психологічна консультація в юридичному процесі.

Тема 6. Пенітенціарна психологія

Психологія засудженого, завдання і умови ресоціалізації. Особливості психічних станів засуджених. Соціально-психологічна характеристика рецидивіста та особливості його виправлення. Методи вивчення особистості засудженого і психологічного впливу на нього в процесі перевиховання

3. Рекомендована література

Базова література

1. Бедь В. В. Юридична психологія: Навч. посіб / В. В.Бедь. — 2-ге вид., доп. і переробл. — К.: МАУП, 2004. — 436 с.
2. Бочелюк В. Й. Юридична психологія. Навч. пос./ В.Й.Бойчелюк. — К.: Центр учбової літератури, 2010. — 336 с.
3. Варій М. Й. Психологія: навч. пос. [для студ. вищ. навч. закл.] / М. Й. Варій. — К.: «Центр учбової літератури», 2009. — 288 с.
4. Загальна психологія: Підручник / О.В. Скрипченко, Л. В. Долинська, З. В. Огороднійчук, Т.М. Лисянська. — К.: Либідь, 2005. — 464 с.
5. Коновалова В. О. Юридична психологія: Підручник / Коновалова В. О., Шепітько В. Ю.. — 2-ге вид., перероб. і доп. — Х.: Право, 2008. — 240 с.
6. М'ясоїд П. А. Загальна психологія: Навчальний посібник/ П. А. М'ясоїд. — К.: Вища школа, 2004. — 487 с.
7. Максименко С. Д. Загальна психологія: Навчальний посібник / Максименко С. Д.. — Видання друге, перероблене та доповнене. — К.: «Центр навчальної літератури», 2004. — 272 с.
8. Сергєєнкова О. П. Загальна психологія. Навч. посіб./ О. П. Сергєєнкова, О. А. Столярчук, О. П. Коханова, О. В. Пасєка — К.: Центр учбової літератури, 2012. — 296 с.

Додаткова література

1. Бандурка А. М. Юридическая психология: Учебник / Бандурка А. М., Бочарова С. П., Землянская Е. В. – Х.: Изд-во Нац. ун-та внутр. дел, 2001. – 640 с.
2. Васильев В. Л. Юридическая психология: Учебник для вузов / Васильев В. Л. – 5-е изд., перераб. и доп. – С. Пб.: Питер, 2003. – 656 с.
3. Гончаренко В. Г. Тактика психологічного впливу на попередньому слідстві: Навч. посіб. / Гончаренко В. Г., Сокиран Ф. М. – К.: Укр. акад. внутр. справ, 1994. – 48 с.
4. **Загальна психологія : навч. посіб. / М. В. Савчин. - К.: Академвидав, 2011. – 464 с. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: http://zaochka.net/catalog_p_8_p_150.html**
5. Зейгарник Б. В. Патопсихология: Учебное пособие/ Б. В. Зейгарник. – М.: Академия, 2003. – 208 с.
6. Еникеев М. И. Юридическая психология: Учеб. для вузов / Еникеев М. И. – М.: Изд. группа «Норма—ИНФРА-М», 1999. – 517 с.
7. Коновалова В. Е. Допрос: Тактика и психология: Учеб. пособ./ Коновалова В. Е. – Х.: Консум, 1999.– 157 с.
8. Нагаев В. В. Основы судебно-психологической экспертизы: Учеб. пособие для вузов / Нагаев В. В. – М.: ЮНИТИ-ДАНА, 2000. – 333 с.
9. Немов Р. С. Психология. Т.1: Учебник для вузов / Р. С. Немов. – М.: ВЛАДОС, 2000. – 668 с.
10. Основы психології: Підручник / За заг. ред. О. В. Киричука. – К.: Либідь, 1997. – 632 с.
11. Пирожков В. Ф. Криминальная психология / Пирожков В. Ф. – М.: Ось-89, 2001. – 704 с.
12. Ситковская О. Д. Психология уголовной ответственности / Ситковская О. Д.. – М.: Норма, 1998. – 285 с.
13. Чуфаровский Ю. В. Психология оперативно-розыскной деятельности: Учебно-практ. пособ. / Чуфаровский Ю. В. – М.: МЗ-Пресс, Изд. Воробьев А. В., 2001. – 208 с.
14. Чуфаровский Ю. В. Юридическая психология: Учеб. пособ./ Чуфаровский Ю. В. – М.: Право и Закон, 1997. – 320 с.
15. Шепітько В. Ю. Допит: Наук.-практ. посіб./ Шепітько В. Ю. – Х.: КримАрт, 1998. – С. 40.
16. Экман П. Психология лжи / Экман П.. – С.-Пб.: Питер; М.; Х.; Минск, 2001. – 267 с.
17. Юридическая психология: Хрестоматия / Сост. и общ. ред. Т. Н. Курбатовой. – С.-Пб.: Питер, 2001. – 480 с.

4. Форма підсумкового контролю успішності навчання - залік

5. Засоби діагностики успішності навчання:

Поточний контроль (рейтинг) – оцінювання за результатами практичних занять.
Модульний контроль.

Контроль самостійної роботи (захист індивідуальних науково-дослідницьких завдань).

Підсумковий контроль (залік).